

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

પશ્ચિમ બંગાળના સંપત્તિ કરવેરાના કમિશનર

વિરુદ્ધ

ઈમ્પેરિયલ ટોબેકો કંપની ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ

૧૫ એપ્રિલ, ૧૯૬૬

[કે. એન. વાન્ચૂ, જે. સી. શાહ અને એસ. એમ. સિકરી ન્યાયમુર્તીઓ]

સંપત્તિ કર અધિનિયમ (૧૯૫૭ નો ૩૭), કલમ ૧૭ (બી) અને ૨૭ આવકવેરાની કલમ ૩૪ (૧) (બી) માં "માહિતી" ના અર્થ અંગે ઉચ્ચ અદાલતોમાં મંતવ્યોમાં તફાવત જે કલમ ૧૭ (બી) સાથે સમાન સામગ્રીમાં છે – ઉચ્ચ અદાલતનો સંદર્ભ આપવાની ટ્રિબ્યુનલની ફરજ.

સંપત્તિ કર અધિનિયમની કલમ ૧૭ (બી) સાથે વાંચીને કલમ ૧૬ (૩) હેઠળ પુનઃમૂલ્યાંકનના આદેશો સંપત્તિ કર અધિકારી દ્વારા બે આકારણી વર્ષોના સંદર્ભમાં પસાર કરવામાં આવ્યા હતા અને તે આદેશો દ્વારા, અગાઉ કપાત તરીકે

મંજૂરી આપવામાં આવેલી રકમ પ્રતિવાદીની કુલ સંપત્તિમાં સામેલ કરવામાં આવી હતી. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આ આદેશોને આ આધાર પર રદ કરવામાં આવ્યા હતા કે પુનઃમૂલ્યાંકન અધિકારીના અભિપ્રાયમાં માત્ર ફેરફાર પર આધારિત હતું, કારણ કે, કલમ ૧૭ (બી) દ્વારા જરૂરી હોય તેવી કોઈ "માહિતી" તેના કબજામાં ન હતી, જે તેને એવું માનવા તરફ દોરી શકે કે પ્રતિવાદીની ચાર્જપાત્ર સંપત્તિ આકારણીમાંથી બચી ગઈ છે. ટ્રિબ્યુનલ અને હાઈકોર્ટમાં અપીલકર્તાની અરજીઓ, હાઈકોર્ટના સંદર્ભ માટે, રદ કરવામાં આવી હતી.

આ અદાલતમાં અપીલમાં,

ઠરાવ્યુ : ટ્રિબ્યુનલને સંપત્તિ કર અધિનિયમની કલમ ૨૭ (૧) હેઠળ ઉચ્ચ અદાલતમાં અથવા સંપત્તિ કર અધિનિયમની કલમ ૨૭ (૩એ) હેઠળ આ અદાલતમાં સંદર્ભ આપવા નિર્દેશ આપવો જોઈએ. [૧૭૯ જી].

આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૩૪ (૧) (બી) માં "માહિતી" શબ્દના અર્થ અંગે ઉચ્ચ અદાલતોમાં મતભેદ છે અને કેટલીક ઉચ્ચ અદાલતોએ એવો મત રાખ્યો છે કે અમુક સંજોગોમાં આવકવેરાના અધિકારી દ્વારા અભિપ્રાયમાં ફેરફાર કરવામાં આવે. આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૩૪ (૧) (બી) હેઠળ નોટિસ જારી કરવાનું વાજબી ઠેરવશે. તે કલમ સંપત્તિ કર અધિનિયમની કલમ ૧૭ (બી) સાથે સમાન સામગ્રીમાં હોવાથી, સંપત્તિ કર અધિનિયમની કલમ ૧૭ (બી) માં

"માહિતી" શબ્દના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો પ્રશ્ન ઊભો થયો હતો અને તેને ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા ઉચ્ચ અદાલતમાં મોકલવો જોઈતો હતો.[૧૭૯ ઈ]

સિવિલ અપીલીય હકુમત : સિવિલ અપીલ નંબર ૧૯૬૬ ના ૧૦૬૨ અને ૧૦૬૩.

૧૯૬૪ ના કેસ નંબર ૨૩૧ અને ૨૩૨ મા કલકત્તા હાઈકોર્ટના ૧૫ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૬૫ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી વિશેષ પરવાનગી દ્વારા અપીલ કરવામાં આવી હતી.

અપીલકર્તા માટે આર. એમ. હઝારનાવિસ, કે. ડી. કારખાનીસ, આર. એચ. ઢેબર અને આર. એન. સચથે.

પ્રતિવાદી માટે એ. કે. સેન, ટી. એ. રામચંદ્રન, જે. બી. દાદાચંજી, ઓ. સી. માથુર અને રવિંદર નારાયણ.

કોર્ટનો ચુકાદો આમના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

વાન્યૂ, ન્યાયમુર્તી : વિશેષ પરવાનગી દ્વારા આ બે અપીલ અપીલકર્તા દ્વારા કાયદાના પ્રશ્નના ઉચ્ચ ન્યાયાલયના સંદર્ભ માટે આવકવેરાની અપીલ ટ્રિબ્યુનલમાં બે અરજીઓમાંથી ઉદ્ભવે છે, જે નીચે મુજબ ઘડવામાં આવી હતી:—

"હકીકતો પર અને કેસના સંજોગોમાં, ટ્રિબ્યુનલ એવું માનવા માટે યોગ્ય હતું કે વેલ્થ ટેક્સ એક્ટની કલમ ૧૭ (બી) હેઠળ પુનઃમૂલ્યાંકનની કાર્યવાહી માન્ય રીતે શરૂ કરવામાં આવી ન હતી અને તેને રદ કરવામાં આવી હતી.

જે તથ્યો સંદર્ભ માટેની અરજીઓ તરફ દોરી ગયા તે ટૂંકમાં આ છે. પ્રતિવાદીએ વર્ષ ૧૯૫૭-૫૮ અને ૧૯૫૮-૫૯ માટે સંપત્તિ-કરવેરાનું વળતર રજૂ કર્યું હતું. વર્ષ ૧૯૫૭-૫૮ માટે પ્રતિવાદીએ દાવો કર્યો હતો કે રૂ. ૫૧ લાખ અને કરવેરાની જોગવાઈ અને અન્ય રૂ. ૩૭ લાખ અને આકસ્મિકતા માટેની જોગવાઈને કારણે, જવાબદારી નક્કી કરવામાં આવે છે, તેને કુલ સંપત્તિમાંથી કપાત તરીકે મંજૂરી આપવી જોઈએ. વર્ષ ૧૯૫૮-૫૯ માટે, પ્રતિવાદીએ રૂ. ૩૧ લાખ અને કુલ સંપત્તિમાંથી કપાત તરીકે નિશ્ચિત જવાબદારી તરીકે આકસ્મિકતા માટેની જોગવાઈ છે.

વર્ષ ૧૯૫૭-૫૮ નું મૂલ્યાંકન ૩૦ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૭ના રોજ પૂર્ણ થયું હતું અને સંપત્તિ-કર અધિકારીએ પ્રતિવાદીની દલીલ સ્વીકારી હતી અને દાવાને કપાત માટે મંજૂરી આપી હતી.ત્યારબાદ વેલ્થ ટેક્સ કમિશનરે ૨૯ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૮ના રોજ તેમના આદેશ દ્વારા વેલ્થ ટેક્સ એક્ટની કલમ ૨૫ (૨) હેઠળ ૧૯૫૭ના નંબર XXXVII (ત્યારબાદ એક્ટ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) હેઠળ રૂ. ૫૧ લાખ અને મૂલ્યાંકન વર્ષ ૧૯૫૭-૫૮ માટે કરવેરાની જોગવાઈ છે.જોકે મૂલ્યાંકન વર્ષ ૧૯૫૭-૫૮ માટે આકસ્મિકતાઓ માટે કપાતની મંજૂરી આપતા સંપત્તિ-કર અધિકારીનો આદેશ યથાવત્ રહ્યો હતો.વર્ષ ૧૯૫૮-૫૯ માટેનું મૂલ્યાંકન ૯ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૮ના રોજ પૂર્ણ થયું હતું અને કપાતને માત્ર આકસ્મિકતાઓ માટે જ મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.તે ઉમેરવામાં આવી શકે છે કે જ્યાં સુધી કરવેરાની જોગવાઈ માટે કપાતની વાત છે ત્યાં સુધી અમે વર્તમાન અપીલમાં ચિંતિત નથી.૨૨ માર્ચ, ૧૯૬૦ ના રોજ, સંપત્તિ-કર અધિકારીએ વર્ષ ૧૯૫૯-૬૦ માટે પ્રતિવાદીનું મૂલ્યાંકન પૂર્ણ કર્યું અને આકસ્મિકતા માટેની જોગવાઈની કપાત માટેના દાવાને નામંજૂર કર્યો.૨ જૂન, ૧૯૬૦ના રોજ સંપત્તિ-કર અધિકારીએ ૧૯૫૭-૫૮ અને ૧૯૫૮-૫૯ વર્ષ માટે ચોખ્ખી સંપત્તિનું પુનઃમૂલ્યાંકન કરવા માટે કાયદાની કલમ ૧૭ (b) હેઠળ બે નોટિસો બહાર પાડી હતી.૨૪ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૬૧ના રોજ કાયદાની કલમ ૧૭ (બી) સાથે વાંચીને કલમ ૧૬ (૩) હેઠળ પુનઃમૂલ્યાંકનના આદેશો આકારણી વર્ષ ૧૯૫૭-૫૮ અને ૧૯૫૮-૫૯ ના સંદર્ભમાં પસાર કરવામાં આવ્યા હતા અને આ આદેશો

દ્વારા આકસ્મિકતાના સંદર્ભમાં અગાઉ કપાત તરીકે મંજૂરી આપવામાં આવેલી રકમ પ્રતિવાદીની કુલ સંપત્તિમાં સામેલ કરવામાં આવી હતી.ત્યારબાદ પ્રતિવાદીએ બે પુનઃમૂલ્યાંકન આદેશો સામે અપીલ કરી હતી અને અપીલ સહાયક કમિશનરે પ્રશ્નમાં પુનઃમૂલ્યાંકનના સંદર્ભમાં સંપત્તિ-કર અધિકારીના નિર્ણયને જાળવી રાખ્યો હતો.પ્રતિવાદીનો કેસ એ હતો કે સંપત્તિ-કર અધિકારી પાસે એવી કોઈ માહિતી નહોતી કે જેના આધારે તે પ્રતિવાદીની ચોખ્ખી સંપત્તિનું પુનઃમૂલ્યાંકન કરવા માટે આગળ વધી શકે અને આ સંબંધમાં કાયદાની કલમ ૧૭ (બી) માં દેખાતા "તેના કબજામાં રહેલી કોઈપણ માહિતીના પરિણામે" શબ્દો પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો.

ત્યારબાદ પ્રતિવાદીએ અપીલ ટ્રિબ્યુનલમાં અપીલ કરી હતી અને તેમની દલીલ હતી કે કાયદાની કલમ ૧૭ (બી) હેઠળ નોટિસ જારી કરવી અમાન્ય હતી કારણ કે તે માત્ર સંપત્તિ-કર અધિકારીના અભિપ્રાયમાં ફેરફાર પર આધારિત હતી, કારણ કે તે સમયે સંપત્તિ-કર અધિકારીના કબજામાં એવી કોઈ માહિતી નહોતી કે જે તેમને એવું માનવા તરફ દોરી શકે કે કરવેરા માટે વસૂલવામાં આવતી ચોખ્ખી સંપત્તિ આકારણીમાંથી બચી ગઈ છે.એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે આવી માહિતી એવી માહિતી હોવી જોઈએ જે મૂળ આકારણી કર્યા પછી સંપત્તિ-કર અધિકારીના કબજામાં આવી હોય અને તે માહિતી તેને એવું માનવા તરફ દોરી જવી જોઈએ કે કરપાત્ર આવક આકારણીમાંથી બચી ગઈ છે.ટ્રિબ્યુનલે

પ્રતિવાદીની આ દલીલ સ્વીકારી હતી.એ તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવી શકે છે કે વર્ષ ૧૯૫૯-૬૦ માટે સંપત્તિ-કર અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવેલી આકારણી પ્રતિવાદી દ્વારા અપીલ સહાયક કમિશનરને અપીલમાં લેવામાં આવી હતી અને પ્રતિવાદીની અપીલ નવેમ્બર ૧૯૬૦માં ફગાવી દેવામાં આવી હતી.ટ્રિબ્યુનલે ધ્યાન દોર્યું હતું કે જો સંપત્તિ-કર અધિકારીએ વર્ષ ૧૯૫૯-૬૦ માટે મૂલ્યાંકન અંગે અપીલ સહાયક કમિશનરના નિર્ણય સુધી રાહ જોઈ હોત અને પછી નોટિસો જારી કરી હોત તો સંપત્તિ-કર અધિકારી પાસે કલમ ૧૭ (બી) ના હેતુ માટે પૂરતી માહિતી હોત કે જે તેમને તે હેઠળ નોટિસ જારી કરવા માટે અધિકૃત કરે; પરંતુ સંપત્તિ-કર અધિકારીએ તે અપીલનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો તે પહેલાં જૂન ૧૯૬૦ માં નોટિસો જારી કરી હોવાથી, તે માત્ર સંપત્તિ-કર અધિકારી દ્વારા અભિપ્રાય બદલવાનો કેસ હતો જેણે કલમ ૧૭ (બી) હેઠળ નોટિસો જારી કરવાનું વાજબી ઠેરવ્યું ન હતું.ટ્રિબ્યુનલે એ પણ ધ્યાન દોર્યું હતું કે વિભાગીય પ્રતિનિધિને ખાસ કરીને પૂછવામાં આવ્યું હતું કે કઈ માહિતી પર સંપત્તિ-કર અધિકારી એવા નિષ્કર્ષ પર આવ્યા હતા કે કરપાત્ર સંપત્તિ આકારણીમાંથી બચી ગઈ છે.વિભાગીય પ્રતિનિધિ એવી કોઈ ચોક્કસ માહિતી તરફ ધ્યાન દોરવામાં અસમર્થ હતા જે સંપત્તિ-કર અધિકારીના કબજામાં આવી હોય અને જે તેમને પ્રશ્નમાં નોટિસ જારી કરવા તરફ દોરી શકે.તેથી ટ્રિબ્યુનલે એવું માન્યું હતું કે ૧૯૫૭-૫૮ અને ૧૯૫૮-૫૯ વર્ષ માટે કલમ ૧૭ (બી) હેઠળ પુનઃમૂલ્યાંકનની કાર્યવાહી માન્ય રીતે શરૂ કરવામાં આવી ન હતી અને તેમને

બાજુ પર મૂકી દીધી હતી.ત્યારબાદ અપીલકર્તાએ કાયદાની કલમ ૨૭(૧) હેઠળ સંદર્ભો આપવા માટે ટ્રિબ્યુનલમાં અરજી કરી હતી. ટ્રિબ્યુનલે અરજીઓ ફગાવી દીધી હતી.ત્યારબાદ અપીલકર્તાએ કાયદાની કલમ ૨૭(૩) હેઠળ ટ્રિબ્યુનલને કેસ જણાવવા માટે નિર્દેશ આપવા માટે હાઈકોર્ટમાં અરજી કરી હતી.જોકે, હાઈકોર્ટે અરજીઓને ટૂંકમાં ફગાવી દીધી હતી.તે પછી અપીલકર્તાએ આ અદાલતમાં વિશેષ પરવાનગી માટે અરજી કરી હતી જે મંજૂર કરવામાં આવી હતી; અને આ રીતે આ બાબત આપણી સામે આવી છે.

અમારી સમક્ષ અપીલકર્તા વતી જે મુખ્ય દલીલ કરવામાં આવી છે તે એ છે કે ભારતીય આવકવેરાના અધિનિયમની કલમ ૩૪ (૧) (બી), નંબર ૨/૧૯૨૨ (ત્યારબાદ આવકવેરાના અધિનિયમ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ના હેતુ માટે "માહિતી" શું છે તે પ્રશ્ન પર ઉચ્ચ અદાલતોમાં અભિપ્રાયમાં તફાવત છે.તે કલમ કાયદાની કલમ ૧૭(બી) સાથે સમાન સામગ્રીમાં છે અને તેથી કાયદાનો પ્રશ્ન ઊભો થયો હતો જેને અપીલકર્તા દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા પ્રશ્ન પર તેના નિર્ણય માટે હાઈકોર્ટમાં મોકલવો જોઈતો હતો.આ સંદર્ભમાં આ કોર્ટના મહારાજકુમાર કમલ સિંહ વિરુદ્ધ આવકવેરા કમિશનર બિહાર (૧૯૫૯ સુપ. ૧ એસ.સી.આર. ૧૦ : ૧૯૫૯ ૩૫ આઈ.ટી.આર. ૧) ના નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે જ્યાં આ કોર્ટે ઠરાવ્યું હતું કે "કલમ ૩૪(૧)(બી) માં 'માહિતી' શબ્દમાં કાયદાની સાચી અને સાચી સ્થિતિ અંગેની માહિતી શામેલ છે,

અને તેથી તે સંબંધિત ન્યાયિક નિર્ણયો અંગેની માહિતીને આવરી લેશે".તે કેસમાં વધુ એક પ્રશ્ન ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો, એટલે કે, "શું આવકવેરાના અધિકારીને કલમ ૩૪ (૧) હેઠળ આ આધાર પર કાર્યવાહી કરવાની છૂટ હશે કે તેઓ વિચારે છે કે આકારણીનો આદેશ આપવાનો તેમનો મૂળ નિર્ણય બાહ્ય સ્ત્રોતમાંથી કોઈ નવી માહિતી વિના ખોટો હતો અથવા આવકવેરાના અધિકારીનો ઉત્તરાધિકારી તેમના પુરોગામી દ્વારા પસાર કરાયેલ આકારણીનો આદેશ ખોટો હોવાના આધારે કલમ ૩૪ હેઠળ કાર્યવાહી કરી શકે છે કે કેમ".તે કેસમાં આ અદાલત દ્વારા તે પ્રશ્નનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો ન હતો, જોકે આ અદાલતે ધ્યાન દોર્યું હતું કે કલમ ૩૪ના અવકાશ અને અસરને સમજીને ઉચ્ચ અદાલતોએ આ મુદ્દા પર અલગ-અલગ મંતવ્યો વ્યક્ત કર્યા હતા.અપીલકર્તા વતી વિનંતી કરવામાં આવે છે કે મહારાજકુમાર કમલ સિંહના કેસમાં (૧૯૫૯ સપ. ૧ એસ. સી. આર. ૧૦: ૧૯૫૯ ૩૫ આઈ. ટી. આર. ૧) વર્તમાન કેસમાં ઉદભવે છે, અને તે પ્રશ્ન પર ઉચ્ચ અદાલતો દ્વારા જુદા જુદા મંતવ્યો લેવામાં આવ્યા હોવાથી, અપીલ ટ્રિબ્યુનલના આદેશ પર કાયદાનો પ્રશ્ન ઊભો થયો હતો અને તેથી ટ્રિબ્યુનલે સંદર્ભ આપવો જોઈએ.

આવકવેરાના કમિશનર બોમ્બે વિરુદ્ધ સર મોહમ્મદ યુસુફ ઇસ્માઈલ (૧૯૯૪ ૧૨ આઈ. ટી. આર. ૮) માં બોમ્બે હાઈકોર્ટ દ્વારા ૧૯૪૩ સુધી એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે કલમ ૩૪ હેઠળ સમાન તથ્યો પર અથવા કાયદાના

પ્રશ્ન પર માત્ર અભિપ્રાયમાં ફેરફાર અથવા માત્ર કાયદાની ભૂલની શોધ એ કલમ ૩૪ ના અર્થમાં પૂરતી માહિતી નથી અને કલમ ૩૪ હેઠળ કાર્યવાહી કરવા માટે કેટલીક માહિતી એવી હકીકત તરીકે હોવી જોઈએ જે આવકવેરાના અધિકારીને આવકમાંથી છટકી ગઈ છે અથવા ઓછું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું છે તે શોધવા તરફ દોરી જાય છે.

નાગપુર હાઈકોર્ટ દ્વારા ઇન્કોમ-ટેક્સ અપીલેટ ટ્રિબ્યુનલ બોમ્બે વિરુદ્ધ બી. પી. બાયરામજી એન્ડ કંપની (૧૯૪૬-૧૪ આઈ. ટી. આર. ૧૭૪) માં પછીના કેસમાં આ જ મત લેવામાં આવ્યો હતો, જેમાં ફરીથી ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો કે આવકવેરાના અધિકારી દ્વારા માત્ર અભિપ્રાયમાં ફેરફાર એ કલમ ૩૪ હેઠળ કાર્યવાહી કરવા માટે કોઈ આધાર નથી.

વધુમાં ભીમરાજ પન્નાલાલ વિરુદ્ધ ઇન્કોમેટેક્સ બિહારના કમિશનર (૧૯૫૭ ૩૨ આઈ. ટી. આર. ૨૮૯) માં પટણા હાઈકોર્ટ દ્વારા એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે "કોઈ ચોક્કસ અધિકારી દ્વારા તપાસ કર્યા પછી કરવામાં આવેલા મૂલ્યાંકનના આદેશને તેની ઈચ્છા અને ખુશીથી માત્ર એટલા માટે સુધારવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં કે તેણે પોતાનો અભિપ્રાય બદલ્યો છે અને એવું કંઈક અસ્તિત્વમાં હોવું જોઈએ કે જે કરદાતા દ્વારા દબાવી દેવામાં આવ્યું હોય અથવા કોઈ હકીકત અથવા કાયદાના મુદ્દા કે જેને આવકવેરાના અધિકારી દ્વારા

અજાણતાં અથવા અન્યથા અવગણવામાં આવ્યો હોય, તે કલમ ૩૪ હેઠળ કાર્યવાહી કરવા માટે આગળ વધે તે પહેલાં; અને સમાન હકીકતો અને કાયદા પર માત્ર અભિપ્રાયમાં ફેરફાર તે કલમ દ્વારા આવરી લેવામાં આવતો નથી.

બીજી તરફ અપીલકર્તા તાજેતરના કેટલાક નિર્ણયો પર આધાર રાખે છે જે દર્શાવે છે કે આ પ્રશ્ન પર ઉચ્ચ અદાલતોમાં કેટલાક મતભેદ છે. સાલેમ પ્રોવિડન્ટ ફંડ સોસાયટી લિમિટેડ વિરુદ્ધ આવકવેરાના કમિશનર મદ્રાસ (૧૯૬૧ ૪૨ આઈ. ટી. આર. ૫૪૭) માં મદ્રાસ હાઈકોર્ટે ચુકાદો આપ્યો હતો કે "કલમ ૩૪ના હેતુ માટેની માહિતી મૂળ આકારણીના રેકૉર્ડથી સંપૂર્ણપણે બહારની હોવી જરૂરી નથી. આકારણીના કમની સામે સ્પષ્ટ ભૂલ પોતે જ 'માહિતી' ની રચના કરશે; શું કોઈ અન્ય વ્યક્તિએ તે માહિતી આવકવેરાના અધિકારીને આપી હતી કે કેમ અથવા તેણે પોતે જાણ કરી હતી કે કેમ તે વાંધો નથી.

આવકવેરાના કમિશનર વિરુદ્ધ રથિનસભાપતિ મુદલિયાર (૧૯૬૪ ૫૧ આઈ. ટી. આર. ૨૦૪) માં મદ્રાસ હાઈકોર્ટે ફરીથી ચુકાદો આપ્યો હતો કે "આવકવેરાના અધિકારીએ મૂલ્યાંકન કર્યા પછી કે તેણે સગીરની આવકને પિતાના મૂલ્યાંકનમાં સામેલ ન કરવામાં ભૂલ કરી હતી તે મૂલ્યાંકન પછી મેળવેલી 'માહિતી' હતી, અને તમામ હકીકતો મૂળ રેકૉર્ડમાં હોવા છતાં, કેસ આવકવેરાના અધિનિયમની કલમ ૩૪ (૧) (બી) દ્વારા આવરી લેવામાં આવ્યો

હતો અને પુનઃમૂલ્યાંકન અમાન્ય ન હતું, અને આ માત્ર અભિપ્રાયમાં ફેરફારનો કેસ ન હતો. સમાન હકીકતો પર પરંતુ આવક આકારણીમાંથી બચી ગઈ હોવાની માહિતી મેળવવાનો કેસ.

કેનરા ઔદ્યોગિક અને બેંકિંગ સિંડિકેટ લિમિટેડ વિરુદ્ધ આવકવેરાના કમિશનર, મૈસૂર, (૧૯૬૪ ૫૧ આઈ. ટી. આર. ૪૭૯) માં મૈસૂર ઉચ્ચ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે "જો આવકવેરાના અધિકારીની જાહેરનામાની સાચી અસરને સમજવામાં નિષ્ફળતાને કારણે આવક આકારણીમાંથી બચી ગઈ હોય અને પછીથી આવકવેરાના અધિકારીને ખબર પડે કે જાહેરનામાના સાચા અર્થઘટન પર આવકનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે જવાબદાર છે, તો તે આવી આવકના મૂલ્યાંકન માટે કલમ ૩૪ હેઠળ કાર્યવાહી કરી શકે છે; કલમ ૩૪ માં 'માહિતી' શબ્દ આવા કેસને લાગુ કરવા માટે પૂરતો વ્યાપક છે.

છેલ્લો કેસ જેનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે તે અસગર અલી મોહમ્મદ અલી વિરુદ્ધ આવકવેરાના કમિશનર (૧૯૬૪ ૫૨ આઈ. ટી. આર. ૯૬૨) છે, જેમાં અલ્હાબાદ ઉચ્ચ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે "જોગવાઈમાં વપરાયેલ 'માહિતી' શબ્દ કોઈપણ વ્યક્તિ પાસેથી પ્રાપ્ત તમામ પ્રકારની માહિતીને આવરી લે છે. જે જરૂરી છે તે એ છે કે આવકવેરાના અધિકારીએ કંઈક એવું શીખવું જોઈએ કે તે કંઈક એવું જાણે જે તે પહેલાં જાણતો ન હતો. વધુમાં એવું માનવામાં આવ્યું

હતું કે "જો એવી માન્યતા તરફ દોરી જતી માહિતી હોય કે આવક આકારણીમાંથી બચી ગઈ છે, તો આ માહિતીના પરિણામે અભિપ્રાયમાં ફેરફાર થયો છે તે માત્ર હકીકત કલમ ૩૪ ને લાગુ નહીં કરે.કલમ ૩૪ હેઠળ કાર્યવાહી શરૂ કરવા માટે અભિપ્રાયમાં ફેરફાર પૂરતો નથી, માત્ર ત્યારે જ જ્યારે અભિપ્રાયમાં આવો ફેરફાર તર્કની અલગ પદ્ધતિનું પરિણામ હોય અને 'માહિતી' પર આધારિત ન હોય.

એવું જણાય છે કે અમુક ઉચ્ચ અદાલતો કોઈપણ રીતે એવો મત રાખી રહી છે કે અમુક સંજોગોમાં આવકવેરાના અધિકારી દ્વારા અભિપ્રાયમાં ફેરફાર કલમ ૩૪ (૧) (બી) ના હેતુ માટે પૂરતો હશે અને તે હેઠળ નોટિસ બહાર પાડવાનું વાજબી ઠેરવશે.તે ઉમેરવામાં આવી શકે છે કે મહારાજકુમાર કમલ સિંહના કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણય પછી (૧૯૫૯ સપ. ૧ એસ. સી. આર. ૧૦) હવે એવું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે કે "કલમ ૩૪ (૧) (બી) ની માહિતીમાં કાયદાની સાચી અને સાચી સ્થિતિ અંગેની માહિતીનો સમાવેશ થાય છે, અને તેથી તે સંબંધિત ન્યાયિક નિર્ણયોની માહિતીને આવરી લેશે" અને આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૩૪ (૧) (બી) ના હેતુ માટે આવી માહિતી માત્ર એવા કિસ્સાઓ સુધી મર્યાદિત રાખવાની જરૂર નથી કે જ્યાં આવકવેરાના અધિકારીને હકીકત તરીકે ખબર પડે કે આવક આકારણીમાંથી બચી ગઈ છે.તે હદ સુધી સર મોહમ્મદ યુસુફ ઇસ્માઈલ (૯૪૪ ૧૨ આઈ. ટી. આર. ૮) માં બોમ્બે હાઈકોર્ટના નિર્ણયને રદ કરવામાં આવ્યો છે.એટલા માટે અપીલ ટ્રિબ્યુનલે તેના નિર્ણયમાં

જણાવ્યું હતું કે જો વર્તમાન કેસમાં નોટિસ વર્ષ ૧૯૫૯-૬૦ માટે આકારણીની અપીલમાં અપીલ સહાયક કમિશનરના નિર્ણય પછી જારી કરવામાં આવી હોત, તો સંપત્તિ-કર અધિકારી પાસે કાયદાની કલમ ૧૭ (બી) હેઠળ નોટિસ જારી કરવામાં તેને યોગ્ય ઠેરવવા માટે માહિતી હોત. પરંતુ વર્તમાન કેસમાં સંપત્તિ-કર અધિકારીએ તે નિર્ણય પહેલાં નોટિસો જારી કરી હતી જે તેમને ખબર હતી અને પ્રશ્ન એ છે કે શું સંજોગોમાં, ઉચ્ચ અદાલતોના પછીના નિર્ણયોને ધ્યાનમાં રાખીને, જેનો અમે ઉલ્લેખ કર્યો છે, કાયદાનો પ્રશ્ન ઊભો થયો કે નહીં. કાયદાની કલમ ૧૭ (બી) ની ભાષા આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૩૪ (૧) (બી) ની ભાષા સાથે સમાન સામગ્રીમાં છે અને તેથી પછીના કાયદાની કલમ ૩૪ (૧) (બી) હેઠળના નિર્ણયો કાયદાની કલમ ૧૭ (બી) ના અવકાશ અને અસરને સમજવામાં સુસંગત રહેશે. આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૩૪ (૧) (બી) માં "માહિતી" શબ્દના અર્થ અંગે ઉચ્ચ અદાલતોમાં મતભેદ હોવાનું જણાય છે અને તે તફાવતને ધ્યાનમાં રાખીને અમારો અભિપ્રાય છે કે કાયદાની કલમ ૧૭ (બી) માં "માહિતી" શબ્દના અર્થઘટન અંગે વર્તમાન કેસમાં કાયદાનો પ્રશ્ન ઊભો થયો હતો અને ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તેનો સંદર્ભ આપવો જોઈએ.

તેથી અમે અપીલને મંજૂરી આપીએ છીએ, હાઈકોર્ટના આદેશને રદ કરીએ છીએ અને ટ્રિબ્યુનલને અપીલકર્તા દ્વારા સૂચવેલા સ્વરૂપમાં આ કેસોમાં ઉદ્ભવતા કાયદાના પ્રશ્નોનો સંદર્ભ આપતા કેસને જણાવવા નિર્દેશ આપીએ

છીએ.ટ્રિબ્યુનલ એ નક્કી કરવા માટે સ્વતંત્ર રહેશે કે આ બાબતને કાયદાની કલમ ૨૭ (૧) હેઠળ ઉચ્ચ અદાલતમાં મોકલવી કે કાયદાની કલમ ૨૭ (૩)એ હેઠળ આ અદાલતમાં મોકલવી. આ અદાલતનો ખર્ચ સંદર્ભના પરિણામનું પાલન કરશે.

અપીલો મંજૂર.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.